

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
неопублікованими документами та Інтернет-ресурсами
за лютий 2014 року)

Упродовж лютого тривала активна підготовка до відзначення **200-річчя від дня народження Т. Шевченка**. Серед найбільш вагомих заходів: проведення спільного засідання Громадської гуманітарної ради та Координаційної ради з питань святкування знаменної дати, яке відбулося під головуванням Президента України, та прийняття Кабінетом Міністрів України постанови про запровадження нової відзнаки – пам'ятного нагрудного знака „200 років від дня народження Тараса Шевченка”, яку вручатимуть керівники держави, члени уряду, керівники місцевих органів виконавчої влади громадянам України та громадянам інших держав за значний особистий внесок у розвиток культури і мистецтв, освіти і науки, інформаційної та видавничої сфери, зміцнення міжнародних відносин у гуманітарній сфері.

Оголошено й лауреатів Національної премії України імені Тараса Шевченка. У ювілейному 2014-му році ними стали: у номінації „Література” – М. Дочинець за книги „Криничар” і „Горянин”; у номінації „Літературознавство і мистецтвознавство” – І. Гаюк за дослідження „Ілюстрована енциклопедія вірменської культури в Україні”; у номінації „Тетральне мистецтво” – творчий колектив Донецького національного академічного театру опери та балету ім. А. Солов'яненка (В. Василенко, М. Курочка, Л. Стрельцова, В. Рябенський, Т. Плеханова) за постановку опери „Летючий Голландець” Р. Вагнера; у номінації „Образотворче мистецтво” – Л. Медвідь за цикл живописних творів „Ремінісценції”; у номінації „Музичне мистецтво” – Л. Монастирська за виконання провідних партій у виставах Національної опери України в сезонах 2009–2013 років.

До 143-ї річниці від дня народження Лесі Українки біля її пам'ятника на Театральному майдані Луцька відбулися урочистості. У Волинському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка відбувся перегляд вистави „Сім струн”. А у Луцькому палаці культури імені Лесі Українки близько 60 учасників із різних куточків краю зібрав Обласний конкурс читців-декламаторів. Конкурс читців поезії Лесі Українки, участь в якому взяли 16 студентів і молодих акторів Дніпропетровської і Запорізької областей, пройшов у приміщенні Дніпропетровського театраль-но-художнього коледжу. Перемогу у конкурсі отримала студентка цього коледжу Л. Цвелікова. Вшанували письменницю і співробітники Музею Лесі Українки в Ялті, де пройшло традиційне свято „Сім струн”. А у Колодяжненському літературно-меморіальному музеї її імені у Ковельському районі Волинської області провели заходи, які приурочили окрім зазначеної дати також до 135-річчя приїзду родини Косачів до Луцька та до 165-річчя від дня народження матері поетеси – Олени Пчілки. Зокрема, було організовано літературний вечір „Луцьк..., садочок спогадів моїх” та розгорнуто виставку „Луцькі стежки Лесі Українки мовою поштових листівок”.

Премію Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за 2013-й рік присуджено: у номінації „Літературні твори для дітей та юнацтва” – Н. Гуменюк за книгу „Шуршик В. та інші: казки з Яринчиного саду”, видавництво „Навчальна книга – Богдан”; у номінації „Художнє оформлення книжок для дітей та юнацтва” – львівській художниці В. Ковальчук за проілюстровану книжку „Про фею Дорофею”, видавництво „Апріорі”; у номінації „Краща театралізована вистава для дітей та юнацтва” – колективу Запорізького академічного обласного театру юного глядача за виставу „Я не прощаюся...” за оповіданням О. Артеменко; у номінації „Кінотвори для дітей та юнацтва” – творчому колективу у складі актора, режисера, сценариста, продюсера В. Андрієнка, актора, режисера, сценариста І. Письменного, художника-постановника І. Філіпова, кінооператора О. Кришталовича, а також композитора, диригента І. Стецюка за повнометражний дитячий фільм „Іван Сила”.

15 лютого відзначено День вшанування учасників бойових дій на території інших держав і пам'ятну дату – 25-ту річницю виведення радянських військ з Республіки Афганістан. У Києві було організовано: концертну програму – у Національному палаці мистецтв „Україна”, виставку, присвячену учасникам бойових дій в Ефіопії 1977–1979 років у рамках

проекту „І все-таки ми там були!“. Різноманітні заходи відбулися і в областях України. Зокрема, у смт Богородчани Івано-Франківської області відкрито пам'ятник воїнам-афганцям.

Низку заходів було приурочено до Міжнародного дня рідної мови, яке відзначалося 21 лютого. Зокрема, у Національній парламентській бібліотеці України розгорнуто виставку видань і періодики всеукраїнських національно-культурних товариств. А в Севастополі в Українському культурно-інформаційному центрі відбулося свято рідної мови, яке провела Асоціація національно-культурних товариств. Захід також було присвячено 200-річчю від дня народження Т. Шевченка. На святі звучали вірші Кобзаря на івриті, англійською, грецькою, голландською і французькою мовами. Чуваське, польське, мордовське національні товариства Севастополя привітали присутніх своїми рідними мовами і виступили з театралізованими піснями.

12 лютого Комітетом зі щорічної премії Президента України „Українська книжка року“ визначено кращі видання 2011–2013 років. У номінації „За видатні досягнення у галузі художньої літератури“ премію присуджено виданню „Щоденникові записи, 1939–1956“ О. Довженка (видавництво „Фоліо“), у номінації „За вагомий внесок у розвиток українознавства“ – виданню „Шевченкова посвята“ В. Пилип'юка (видавництво „Світло і тінь“), у номінації „За сприяння у вихованні підростаючого покоління“ – виданню „Кіровоградщина. Історія рідного краю“ за редакцією І. Козир (видавництво „Імекс-ЛТД“). Загалом у конкурсному відборі взяло участь 55 видань від 40 видавництв та видавничих організацій України.

4 лютого у Кіровограді відбулося вручення обласної літературної премії ім. Є. Маланюка за 2013 рік. Почесну відзнаку отримали: у номінації „Проза“ – А. Загравенко за збірку „Твори. 2-й том „Проза“, у номінації „Поезія, драматичні твори та переклади“ – О. Архангельський за книгу перекладів „Єдиним сном, єдиним боєм...“, у номінації „Літературознавство і публіцистика“ – С. Михида за книжку „Психопоетика українського модерну“.

Цьогорічними лауреатами мистецької премії імені Глібова, заснованої 2002 року літературною спілкою „Чернігів“ і журналом „Літературний Чернігів“, стали: поетеса і прозаїк В. Михайленко (сmt Короп) – за поетичну книжку „Маленька дівчинка на острові весни“, прозаїк І. Корсак (м. Луцьк) – за високохудожні патріотичні романи на історичну тематику; дослідник доби козацтва журналіст С. Павленко (м. Чернігів) – за книжку „Мікротопоніми.

Чернігів – Сіверщина”; капела бандуристів ім. О. Вересая Чернігівського обласного філармонічного центру фестивалів та концертних програм – за дбайливе збереження музичної спадщини, традицій українського народу, популяризацію та виконання народних пісень.

В Івано-Франківській обласній філармонії відбулися ювілейні вечори з нагоди 70-річчя від дня народження письменника, літературознавця, фольклориста, громадського і політичного діяча, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка С. Пушика та 90-річчя від дня народження прикарпатського композитора, викладача, віолончеліста І. Фіцаловича.

ТЕАТРАЛЬНО-КОНЦЕРТНЕ ЖИТТЯ. До 200-річчя від дня народження *Т. Шевченка* 7 лютого Національна оперета України спільно з Університетом банківської справи Національного банку України провели благодійний концерт у рамках проекту VIII „Аукціон надій”: „Шевченко live: 200 років живого спілкування”, мета якого – збір коштів на відновлення дубового парку у с. Моринцях Черкаської області та встановлення там букросингової шафи з українською літературою. Парк стане місцем проведення різноманітних мистецьких заходів, які сприятимуть розвитку та популяризації культурного життя в країні.

А Закарпатський обласний український музично-драматичний театр ім. Ю-А. та Є. Шерегіїв до ювілейної дати підготував прем'єру історичної драми „Назар Стодоля”.

А у Колонному залі ім. М. Лисенка Національної філармонії України виступив народний артист України, цьогорічний номінант на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка за музичний альбом „Тарас Шевченко. Солоспіви” та концертні програми останніх років Ф. Мустафаєв. У виконанні співака у супроводі Національного академічного оркестру народних інструментів України прозвучали твори М. Лисенка, Д. Січинського, С. Воробкевича, Б. Підгорецького, А. Кос-Анатольського та І. Шамо на вірші Т. Шевченка, обробки народних пісень на поезію Кобзаря.

Національна філармонія України також була місцем проведення ювілейного, 25-го концерту „Маестро Вівальді та італійська музика з нотної колекції Розумовських” із міжнародного концертного циклу „Елітні вечори камерної музики Є. Басалаєвої” у рамках VIII Міжнародного фестивалю мистецтв „Діалоги культур” та концерту пам'яті загиблих героїв Майдану за участю Симфонічного оркестру Національної філармонії України.

13 лютого у великому залі Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського відбулося відкриття серії програм, присвячених перебуванню у 1847 році Ф. Ліста в Україні та його виступам у лютому того ж року в Києві. Наступні концерти циклу мають відбутися в Одесі та Кіровограді – у липні й вересні (саме тоді Ф. Ліст концертував у цих містах). Цей мистецький проект здійснюється НМАУ спільно з Міністерством культури України та Посольством Угорської Республіки в Україні.

Національний палац мистецтв „Україна” 10 лютого був місцем проведення великого ювілейного концерту Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. Павла Вірського з нагоди 75-річчя з дня народження та 55-річчя творчої діяльності його художнього керівника Героя України М. Вантуха.

Театри Києва запросили на прем'єри вистав: Національний академічний драматичний ім. І. Франка – „Лускунчик” за однойменним твором Е.-Т.-А. Гофмана; академічна майстерня театрального мистецтва „Сузір'я” – „Прекрасний звір у серці” за мотивами творів М. Вінграновського; академічний Молодий – „Любов людей” за однойменною п'єсою Д. Богославського; Новий драматичний на Печерську – „Король Іудейський” за мотивами роману Ф. Достоєвського „Ідіот”; академічний Молодий – „Бери, люби, тікай!” О. Савченко; академічний „Колесо” – «Випадок у готелі „Дю Комерс”» за п'єсою Ф. Вебера „Контракт”.

У Хмельницькому обласному академічному музично-драматичному театрі ім. М. Старицького відбулася прем'єра вистави „Ніч перед Різдвом” за однойменним твором М. Гоголя.

Святом для поціновувачів модерного театру став VI Локальний фестиваль „Лютий/Февраль”, який з 2 по 9 лютого проводив херсонський Центр ім. В. Мейєрхольда. Програма фестивалю включала: майстер-клас драматурга Д. Гуменного, виставу „КомА,” за текстами Ф. Шмідта і Г. Штаудахера у постановці херсонського Центру ім. В. Мейєрхольда у копродукції з Інститутом Гете в Україні тощо.

Чернігівській музичній школі та Чернігівському музичному училищу подаровано піаніно „Steinway” благодійним фондом Леоніда Кучми „Україна”. Інструменти вручено в рамках започаткованого фондом торік проекту, згідно з яким музичним закладам усіх областей України буде передано 75 таких інструментів.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО. До 200-річчя від дня народження Т. Шевченка у Черкаському обласному художньому музеї стартував

соціально-молодіжний проект „Шевченко forever”, організований спільно з Українською творчою спілкою „Три крапки” за підтримки Міжнародного фонду „Відродження”, Міжнародного благодійного фонду „Україна 3000”, Громадської організації „Український центр розвитку музейної справи”. Даний проект поєднав студентську молодь Черкаського та Харківського регіонів. У рамках проекту було відкрито виставку соціального плаката, для якої свої роботи надали арт-студія „Глорія”, художня школа ім. Д. Нарбути, студенти Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, Черкаського державного бізнес-коледжу, Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Роботи заслуженого майстра народної творчості України, лауреата премії ім. М. Аркаса Т. Базилевської-Барташевич, присвячені Кобзареві, склали виставку „Вічна доля тканих рушників” у Миколаївському обласному художньому музеї ім. В. Верещагіна.

У дніпропетровському Будинку мистецтв розпочала свою роботу присвячена ювілею Кобзаря виставка петриківського розпису „Спадкоємність традиції”. На ній представлено роботи учнів всесвітньо відомих майстрів петриківського розпису Т. Пати і Ф. Панка.

А у Вінницькому обласному художньому музеї розгорнуто виставку різьбяр П. Пипи „Шевченкіана Петра Пипи”.

У Сумській міській бібліотеці ім. Т. Шевченка було представлено 28 робіт передчасно померлої художниці І. Гуртовенко (1965–2005), присвячених таким творам, як „Перебендя”, „Неофіти”, „Княжна”, „Наймичка”, „Невольник”, „Гайдамаки”, „Причинна” та іншим творам Т. Шевченка. А у Сумській міській галереї у рамках проекту „Мистецька Шевченкіана” відкрито виставку „Молитва”, на якій було представлено роботи народних майстрів області, а також картини українського художника і громадського діяча В. Ломаки.

У Харкові було розгорнуто виставку, на якій у незвичних ракурсах постав один з кращих зразків монументальної шевченкіани у світі й Україні – пам’ятник Кобзареві, що знаходиться у цьому місті. Про це подбали журналіст місцевої газети „Слобідський край” І. Можейко, яка намагалася представити пам’ятник з точки зору історика, та її колега по творчому цеху, фотохудожник І. Лаптев, який запропонував фотографії монумента, зроблені з різних кутів. Загалом до експозиції увійшли як сучасні фото, так і світлини початку 30-х років минулого століття, а також фотографії акторів театру Л. Курбаса, які позували для створення скульптурної групи пам’ятника,

створеного М. Манізером та Й. Лангбардом. Усього у двох залах художнього музею було розміщено 70 світлин.

В Автономній Республіці Крим проведено заходи до 100-річчя від дня народження народного художника України, лауреата Премії АРК, почесного громадянина Алупки Я. Басова. Серед них – мистецькознавча конференція „Творчість – це доля Якова Басова”, яка проходила у Кримській республіканській універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка, та відкриття виставок картин Я. Басова у республіканському Будинку художника та у Кримському університеті культури, мистецтва та туризму у Сімферополі, у Будинку-музеї О. Бекетова в Алушті, у Бахчисарайському художньому музеї, в Історико-літературному музеї Ялти та у Севастопольському художньому музеї ім. М. П. Крошицького. А співробітники бібліотеки „Таврика” Центрального музею Тавриди випустили бібліографічний покажчик „Про полотна сонячного художника”, який містить список каталогів, афіш, газетних і журнальних публікацій з 1938 по 2013 рік. Також підготовлено до видання ілюстровану репродукціями картин монографію про життя і творчість художника, в якій значне місце відведено записам із щоденників, оцінкам творчості митця мистецтвознавцями.

До 100-річчя від дня народження українського живописця, одного із засновників кременецької Шевченкіани Ф. Копійковського (1913-1958) виставки полотен та ескізів художника було відкрито в рідних йому Ланівцях і Кременці Тернопільської області.

У Києві протягом лютого експонувалися виставки: у виставкових залах Національної академії мистецтв України – живописних творів одного з претендентів на звання лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, народного художника України Л. Медвідя „Ремінісценції”; у Музеї історії міста Києва – фоторобіт А. Шиханової; у „Pinchuk Art Centre” – «Сучасні українські художники і „Panton Chair”»; у „Щербенко Арт Центрі” – скульптури О. Лідаговського „Феміні”; у Центрі сучасного мистецтва „ЄрміловЦентр” – живопису Є. Світличного „20 картин”; у Музеї Лесі Українки – картин заслуженого художника України Ю. Камишного; в арт-центрі „Якова Гретера” – робіт Р. Рамазанова і О. Сирби „Схід”; в Інституті проблем сучасного мистецтва – творів українських художників „Засліплені красою”; у приміщенні Центру української культури та мистецтва – робіт викладачів Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука „Ми – бойчуківці!”; у галереях: „Триптих АРТ” – робіт С. Савченка; „АВС-арт” – творів О. Малих „Ніде. Нізвідки. Нікуди”; „Wunjo-Art” – робіт художниці І. Третьяк „Свобода!..”.

У містах України було розгорнуто виставки: у Тернополі – творів заслуженого художника України Я. Омеляна; у Полтаві – творів А. Bloшенка; у Дніпропетровську – робіт С. Дзюби; в Одесі – живопису А. Горбенка, скульптур О. Леонова „Шляхами Духа”; у Сімферополі – робіт кримських художників книги; у Луганську – фоторобіт Д. Котилевського „Сучасники”, фоторобіт Ф. Стегереску; у Сумах – рушників О. Петрової та О. Борисенко „Кролевецькі берегині” до 75-річчя утворення Сумської області; у Львові – живопису В. Топія „В передчутті”.

У Львівській національній галереї мистецтв ім. Б. Возницького працювала виставка в рамках проекту „Європейський фестиваль пастелі, VI Міжнародна бієнале пастелі „Новий Сенч – 2013”, організованого відділом міжнародних зв’язків Львівської національної академії мистецтв. Цьогорічна експозиція налічувала понад 250 робіт, які представляли творчість 233 авторів-учасників бієнале із 29 країн світу.

Відкриття виставки полотен 11 майстрів пензля Мукачєвого Закарпатської області відбулося у чернівецькому Центрі культури „Вернісаж”. Серед них – народні художники України А. Чебикін, І. Бровді, З. Мичка, а також заслужені художники України А. Шєпа, О. Андєлоші, П. Фєлдєші, А. Іванчо. Представили мистецьке надбання Мукачєвого і члени Національної спілки художників України І. Луценко та А. Коприва.

КІНОМИСТЕЦТВО. До відзначення *200-річчя від дня народження Т. Шевченка* активно долучилися кінотеатри Києва – дитячі кінозали запросили учнів шкіл та гімназій до перегляду фільмів „Тарас Шевченко” та „Назар Стодоля”.

Дніпропетровськ став наступним містом, де 18 лютого у Будинку мистецтв відбувся перегляд музичного фільму „Наймичка”, знятого за однойменною поемою Кобзаря та за мотивами опери відомого композитора М. Вериківського. Режисери фільму – І. Молостова та В. Лапокниш, оператор – С. Лисєцький.

У Дніпропетровську до 2 лютого продовжувала свою роботу „Міжнародна кіноасамблея на Дніпрі – 2014”, яку починаючи з 30 січня проводив Центр православної культури „Лєствиця” спільно з дніпропетровським кінотеатром „Правда-кіно”. У рамках кіноасамблеї глядачі переглянули створені у 2013 році 28 документальних фільмів, 12 з яких – прем’єри.

МУЗЕЙНА СПРАВА. ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК До 200-річчя від дня народження Т. Шевченка 27 лютого у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі „Мистецький арсенал” стартував мистецький проект „Шевченко/Mania”. До його створення долучився Інститут літератури ім. Т. Шевченка Національної академії наук України, який надав зі своїх фондів заохочувальну книжечку, оригінали унікальних рукописів Шевченка й альбоми його етнографічних замальовок 1840-х років, а також прижиттєві видання „Кобзаря”. А із колекції Національного музею Тараса Шевченка було представлено понад 50 художніх творів, серед яких акварелі та офорти 1830–1850 років, пов’язані з основними етапами життєвого шляху майстра. Також в рамках проекту режисер С. Проскурня підготував цікаву відеоінсталяцію – „Наш Шевченко”. Це – 365 відеосюжетів, які демонструють актуальність Шевченка у нашому житті. За час роботи проекту, який триватиме і в березні, з різних екранів до відвідувачів звертатимуться поети, вчителі, актори, школярі-студенти, спортсмени, пожежники, журналісти, а також люди інших спеціальностей.

У Центральному державному архіві-музеї літератури та мистецтва України відкрито виставку фото- й архівних документів і матеріалів „На вічному шляху до Тараса (1814–1861)”.

100 творів живопису, графіки та скульптури 57 відомих українських митців склали виставку „Образотворча Шевченкіана” у Донецькому обласному художньому музеї.

„Слобожанський уклін Кобзареві” – під такою назвою відкрито виставку у рамках однойменного проекту у Харківському художньому музеї. До уваги відвідувачів тут було виставлено майже дві сотні робіт з фондів музею. Серед них – чотири роботи самого Тараса Шевченка: відомий автопортрет у кожусі й шапці, написаний у 1860 році, за який він отримав звання академіка та гравюри. Поруч – роботи земляків, для яких Кобзар став джерелом натхнення. Так, в окремому залі було виставлено роботи народного художника України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка В. Ковтуна, полотна якого відтворюють різні епізоди з життя Кобзаря.

Цикл екскурсій та заходів „Музейна Шевченкіана” підготував Херсонський обласний краєзнавчий музей.

У Музеї історії Дніпродзержинська Дніпропетровської області відбулося відкриття виставки „Апостол правди і добра”. Експозиція цікава тим, що у ній зібрано не лише предмети із музейних колекцій, присвячені Кобзарю, а й свідчення сучасного трактування його творчості. Книги віршів,

починаючи з 1884 року, поштові листівки XIX–XX століть, старовинні рушники з вишитими на них рядками з найбільш відомих поем Кобзаря, доповнюють картини сучасних українських художників, написані за мотивами шевченківських творів чи з його портретами.

А Бережанському краєзнавчому музею, що на Тернопільщині подаровано портрет поета, створений з мініатюрних шматочків гіпсової мозаїки, автор якого – І. Лесик. Виконано портрет у сірому, білому і чорному кольорах. Його розмір – 117 на 84 сантиметри.

До 225-річчя від дня народження шотландського поета Р. Бернса у Шевченківському національному заповіднику у Каневі Черкаської області проведено наукове засідання.

У Національному музеї мистецтв ім. Богдана і Варвари Ханенків відкрито виставку „Антична колекція Музею Ханенків. Вибране”, присвячену 100-річчю від дня народження археолога і мистецтвознавця, провідної дослідниці античної колекції цього музею Ф. Штітельман (1914–1992). Тут після тривалої перерви було представлено близько 60 творів мистецтва Давньої Греції, Етрурії та Риму з музейного зібрання. Вік найдавніших предметів – понад 3 тис. років. Серед експонатів – вишукані розписані вази, теракотові статуетки, мармурові портрети, скляні флакони й келихи. Більшість їх походить із колекції цього музею, решта передані сюди протягом XX століття з інших установ та археологічних розкопок.

Близько 60 робіт українського архітектора і художника, заслуженого діяча мистецтв України Ю. Химича (1928–2003), багато з яких показує Київ, якого вже нема, було представлено на виставці „Юрій Химич. Художник і місто” у Музеї історії Києва.

Проект „Від уявного до реального. Віртуальна подорож по Софії Київській” презентовано у столичному „Будинку митрополита” Національного заповідника „Софія Київська”. Проект є результатом співпраці Національного заповідника „Софія Київська”, студії віртуальних турів „GetPanor” і журналу „Музейний простір”. Віртуальна подорож по Софійському собору надає відвідувачеві унікальну можливість побачити монументальний живопис пам’ятки у повному обсязі, який практично неможливо оглянути під час разового відвідування.

До 50-річчя з часу виходу у світ стрічки „Тіні забутих предків” С. Параджанова у Хмельницькому художньому музеї у рамках проекту „Нові надходження” розгорнуто виставку графіки відомої мистецької родини Якутовичів. 24 роботи виконано у техніці ліногравюри, друкованої графіки, офорту, літографії, ксилографії, а одну – у техніці малюнок пером. Серед

робіт – естампи народного художника Української РСР, лауреата Державної премії ім. Т. Г. Шевченка Г. Якутовича (1930-2000) не лише до твору М. Коцюбинського, але й до новел В. Стефаніка та поем-казок Д. Павличка. Одна з найбільш відомих робіт художника – ліногравюра „Аркан”. На виставці представлено також скульптурний портрет сина Г. Якутовича, народного художника України, лауреата Національної премії України імені Тараса

Шевченка

С. Якутовича. Скульптуру виконав художник із Кам’янця-Подільського Хмельницької області С. Кляпетура. Вперше в музеї експонувалися й роботи дружини Г. Якутовича Ольги, серед яких – ілюстрації до повісті О. Толстого „Детство Никити” та творів із циклу „Російські та українські народні пісні”.

150-річчю від дня народження українського письменника та громадського діяча В. Самійленка у Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. Коцюбинського 11 лютого проведено літературно-мистецький вечір.

4 лютого у Львівському музеї історії релігії було розгорнуто виставку понад 150 експонатів з фондів та з нагоди 25-річчя з часу створення Музично-меморіального музею Соломії Крушельницької.

Новий цикл культурно-мистецьких акцій „Незабуті імена” започаткував Художній музей у Луцьку, який нещодавно було відкрито у відреставрованому приміщенні. Перший захід цього циклу колектив музею присвятив творчості О. Валенти, який 16 лютого він міг би святкувати 70-й рік свого життя. Так, 14 лютого у музеї було організовано вечір пам’яті художника та міні-виставку його творів.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. До 200-річчя з дня народження Т. Шевченка у бібліотеках проведено ряд заходів, зокрема, відкриття літературної світлиці – в Центральній міській бібліотеці Слов’янська у Донецькій області; поетичну годину „Нехай завжди надихає Тарасове слово”, яка супроводжувалась показом робіт художника і читанням його віршів, – у бібліотеці-філії № 7 ім. Т. Г. Шевченка ЦБС для дорослих у Сімферополі; день спеціаліста „Життя та творчість Т. Г. Шевченка: актуальність через століття” для викладачів української мови і літератури та семінар „Бібліотечно-інформаційні ресурси про життя і творчість Т. Г. Шевченка” для бібліотечних працівників – у Бахчисарайській центральній районній бібліотеці ім. О. С. Пушкіна (АРК); презентація методичного видання „І зла не буде на землі...” для молодих бібліотекарів та студентів бібліотечного факультету Кримського університету культури, мистецтв і туризму та час

поезії „Живе слово Кобзаря” – у Кримській республіканській бібліотеці для юнацтва.

400-річчю гетьманування П. Сагайдачного присвячено виставку „Історія козаччини на Прикарпатті” у Національному заповіднику „Давній Галич” у Галичі Івано-Франківської області

У столичному Національному центрі ділового та культурного співробітництва „Український дім” упродовж місяця відбувалося формування бібліотеки Майдану, яку поповнювали усі бажані як новими, так і старими виданнями у доброму стані. До ініціативи долучилася, зокрема, і Національна спілка письменників України, яка передала перші тридцять книжок сучасних авторів. Станом на 4 лютого у бібліотеці Майдану зібралось вже близько 6 тис. книг.

З 11 по 14 лютого фахівці Кримської республіканської універсальної наукової бібліотеки ім. І. Я. Франка взяли участь у тренінгу для координаторів та тренерів регіональних тренінгових центрів „Навчання для сучасних бібліотекарів: найважливіша основа розвитку бібліотек”. У заході, організованому Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) та програмою „Бібліоміст”, взяли участь бібліотечні працівники з усіх областей України.

15 лютого Міністерство культури АР Крим та Дитяча бібліотека ім. В. Н. Орлова розпочали III Республіканський конкурс інноваційних бібліотечних ідей. Фахівці публічних бібліотек Криму, що обслуговують дітей, можуть взяти участь у конкурсі до 15 травня 2014 року. Презентація проектів та нагородження переможців Конкурсу відбудеться в червні поточного року в рамках Міжрегіонального ярмарку бібліотечних інновацій „Херсон – Крим – Миколаїв” у Сімферополі.

У Дніпропетровському музеї „Літературне Придніпров'я” відбувся літературно-мистецький форум пам'яті письменника та перекладача В. Підмогильного „Я не покину тебе, земле...”, приурочений до 113-ої річниці з дня його народження. Захід, організований музейними працівниками та краєзнавцями, зібрав небайдужих до вітчизняної історії та культури, шанувальників інтелектуальної прози та класичної музики. Свої нові дослідження про життя і творчість письменника презентували старший науковий співробітник музею І. Мазуренко та заслужений журналіст України М. Чабан. У рамках форуму також відбулися перегляд документального фільму „Отаманія” (з циклу „Невідома Україна”) та концерт вихованців Дніпропетровської консерваторії.

У Сімферополі, в бібліотеці-філії № 4 ім. М. М. Коцюбинського Сімферополя з нагоди відзначення цього року 150-річчя від дня народження українського письменника, громадського діяча, класика української літератури М. Коцюбинського та 60-річчя з дня присвоєння його імені бібліотеці, проведено літературну подорож, присвячену кримському періоду життя і творчості письменника.

Бібліотеками проведено заходи до: 150-річчя від дня народження українського поета, драматурга, перекладача, сатирика, гумориста, фейлетоніста, композитора В. Самійленка; 130-річчя від дня народження українського історика Н. Полонської-Василенко; 130-річчя від дня народження російського письменника Є. Замятіна; 115-річчя від дня народження китайського письменника Л. Ше.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО. *До 200-річчя від дня народження Т. Шевченка* 17 лютого у Великій концертній студії Будинку звукозапису відбувся гала-концерт переможців Всеукраїнського конкурсу „Нова пісенна Шевченкіана”, організований Національною радіокомпанією України. Із поміж трьох десятків творів, надісланих на конкурс, було відібрано понад 20 найкращих пісень, які від початку 2014 року звучали в програмах Першого радіоканалу та на каналі „Промені”. Значну кількість композицій завдяки підтримці НРКУ перекладено для симфонічного оркестру. У вечорі взяли участь, зокрема, гурти „Козак Систем”, „ТаРута”, „ДримбаДаДзига”, „Піккардійська Терція”, „Тарасова Ніч”, „От вінта”, „Хроноскоп”, а також Симфонічний оркестр НРКУ. Оплесками зустріли дебют на сцені В. Веселки та виступ народної артистки України О. Білозір.

А в Советському районі Автономної Республіки Крим стартував I тур районного фестивалю художньої творчості „Тарасова криниця”, який пройде селами регіону.

Всекримський творчий інтернет-конкурс „Шляхами великого Кобзаря” оголосили Державна організація „Всеукраїнський інформаційно-культурний центр” (Сімферополь) та Центральна міська дитяча бібліотека ім. А. П. Гайдара у Севастополі. Конкурс проходить серед учнів загальноосвітніх шкіл I–III ступенів, ліцеїв та гімназій, що проживають в АР Крим, за трьома віковими категоріями від 6 до 17 років, за такими напрямками творчості: художні твори образотворчого мистецтва, літературні твори (поезія та мала проза), декоративно-ужиткове мистецтво (хенд-мейд), відеопрезентація.

Проведення циклу заходів, присвячених ювілею протягом 2014 року в закладах культури і мистецтв Одеської області передбачає культурологічний проект „Світоч нації”. В його рамках у містах, селищах і селах області буде організовано роботу з благоустрою об'єктів, пов'язаних з ім'ям Т. Шевченка. Вже у лютому у містах Котовськ, Южне, селищах Тарутине, Сарата і Фрунзівка велися підготовчі роботи із встановлення пам'ятників Кобзареві, відкриття яких планується в березні 2014 року.

Тернопільщина долучилася до всеукраїнської акції вишивання рушника Тарасові Шевченку. Задум такої акції належить киянам Т. та М. Степаненкам. Офіційно рушник, присвячений 200-річчю від дня народження Т. Шевченка, має назву „Обніміться ж, брати мої. Молю вас, благаю!”. Вишивають його на конопляному полотні, якому понад півстоліття та яке вдалося придбати в Шполянському районі на Черкащині. Розмір рушника: 7 метрів. Оздоблювальний візерунок, що вибрали для ювілейного рушника, був притаманний періоду життя Шевченка. Основу орнаменту склало дерево життя. Цьому малюнку вже 150–180 років і вигадали його в Чигиринському монастирі. Акцію вишивання цього рушника започаткували торішнього листопада. Перші стібки на ньому поклали майстрині рідного села Т. Шевченка. Відтак проект уже підтримали вишивальники Кіровоградської, Полтавської, Житомирської, Волинської областей. Тепер урочисто ювілейний рушник узялися вишивати й на Тернопіллі. Рушник Шевченку вишиватимуть упродовж нинішнього ювілейного року. До його створення долучаться майстри всіх областей країни, а також столиці. Є прагнення, аби на цьому рушникові з'явилися й стібки вишивальників також з тих місць, країн, в яких перебував великий Кобзар. Тож від тернополян акційну мистецьку естафету прийматимуть у литовській столиці Вільнюсі. Помандрує рушник відтак і до Москви, Санкт-Петербурга, Волгограда, Оренбурга, в Казахстан.

Робота на створення ювілейного вишитого рушника зі словами із „Заповіту” Т. Шевченка тривала у Сімферополі. Ідея цього проекту належить ученицям відомої української вишивальниці В. Роїк. За їхнім задумом, рушник стане символом єдності народів Криму на вшанування пам'яті великого Кобзаря. Робота над рушником розпочалася ще торік наприкінці грудня. До творчого процесу долучилися не лише кримчани, а й волиняни, зокрема вишивальники Ю. Савка, О. Позняк та скульптор І. Дацюк. Згодом до роботи приєдналися Спілка дизайнерів Криму, кримські вишивальниці та співробітники музею. Уже розпочався другий етап реалізації проекту, до якого долучилося майже 20 вишивальниць з різних національних громад

Криму. Їм належить вишити орнаменти 40 національностей, а також їхніми мовами 4 останні рядки із „Заповіту” Т. Шевченка. У центральній частині рушника вишито орнаменти В. Роїк.

19 днів безперервного читання віршів поета – такий рекорд вирішили встановити студенти і викладачі Національного університету „Острозька академія” у Рівненській області. Поезію Т. Шевченка з 20 лютого по 9 березня читатимуть студенти, викладачі, а також культурні, громадські, політичні діячі та журналісти. Акцію фільмуватимуть і транслюватимуть в онлайн-режимі на сайті Академії. Процедуру поетичного марафону погоджено з адміністрацією Книги рекордів Гіннеса та номіновано на новий світовий рекорд у розділі „Найдовший естафетний марафон читання”.

Стати учасниками поетичного марафону – прочитати свої улюблені шевченкові вірші під акомпанемент бандури мали нагоду студенти та викладачі Львівського національного університету ім. І. Франка. У виконанні 20 читців пролунало понад 50 творів. Зокрема, викладачі кафедри сходознавства читали поезію японською та турецькою мовами.

У рамках Всеукраїнського відкритого конкурсу читців імені Тараса Шевченка 23 лютого в Донецьку пройшов обласний конкурс читців „В сім’ї вольній, новій”, присвячений 200-річчю від дня народження Т. Шевченка.

„200 слів про Шевченка” – друга назва літературного конкурсу есе „Мій Кобзар”, оголошеного на Прикарпатті. Саме таку кількість слів мають містити творчі роботи учасників.

У миколаївському Будинку вчителя відбувся міський конкурс читання поезії Кобзаря „Слухайте голос безсмертного Тараса”. У фіналі конкурсу взяли участь 30 школярів. У переддень ювілею поета в Миколаєві проходять читання поезії Шевченка іноземними мовами, а також конкурс авторських творів, присвячених Кобзареві.

Рівненська організація УТОС заснувала поетичний фестиваль, участь в якому взяли півсотні незрячих шанувальників творчості Т. Шевченка, які з’їхалися до обласного центру з різних куточків регіону. Вони декламували вірші Кобзаря, уривки з його поем та повістей, читали власні твори. А кульмінацією дійства стали пісні у виконанні хору Рівненського УТОСу. Найкращі читці-декламатори представлятимуть Рівненщину на всеукраїнських читаннях серед незрячих.

12 лютого у рамках заходів з відзначення 200-річчя Тараса Шевченка у Феодосійському музеї старожитностей (АРК) відбулася презентація виставки одного експонату „Портрет Великого Кобзаря” – роботи вишивальника-аматора з Луцька Ю. Савки.

7 лютого в столичному Будинку вчителя відбулося нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу мультимедійних проєктів „Врятувати від забуття”. Його організовано і проведено Міжнародним благодійним фондом національної пам’яті України. Конкурс відбувся впр’яте. У творчому змаганні взяли участь педагоги, учні старших класів, студенти, молодіжні громадські організації, які мали можливість висловити свій погляд на події, які відбувалися в Україні у ХХ столітті, через власну родинну історію. Усього на конкурс було надіслано більше 700 робіт з різних областей України, які оцінювали українські кінорежисери, письменники, поети, публіцисти. Переможцем став документальний фільм „Тополина доля”, знятий учасниками гуртка „Юний журналіст” Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. Фільм-переможець розкриває долі багатьох людей Кременця, пов’язані з Українською повстанською армією. Друге місце зайняли кримчани К. Веліляєва та її вчителька Г. Сейтжаліл за фільм „Депортація” про трагедію кримськотатарського народу – примусове виселення населення, здійснене 18 травня 1944 року. Третє місце посіла робота „Тарас

Григорович Шевченко – велика і невмируща слава українського народу”
О. Лукічової та Н. Коломієць – студенток Національної академії керівних кадрів культури та мистецтв.

У залі Кримського академічного українського музичного театру проходив фестиваль „З любов’ю до Криму”, який ознайомив з фольклорними особливостями народів півострова. У фойє гостей зустрічали учасники фестивалю, які підготували виставки прикладного мистецтва тощо. Затим відбулася концертна програма кращих творчих колективів республіки.

У містах експонувалися виставки самодіяльних митців: у Полтаві – робіт місцевих авторів у рамках II етапу обласного фестивалю художників-аматорів ім. Г. Ксьонза; у Луцьку – фоторобіт вихованців Луцького центру професійно-технічної освіти за професією „фотограф” – „Палітра сучасної фотографії”; у Рівному – робіт членів фотоклубу „Час”.

Матеріал підготувала

Наймушина Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу і узагальнення
інформації

Комп’ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Підписано до друку 19.03.2014. Обл.-вид. арк. 1,0. Б/т. Зам. 38. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12